

2. b) Filosofie a teorie poznání. Gnoseologický optimismus i skepse.

Gnoseologie = filosofická subdisciplína, která se zabývá poznatelností tohoto světa, na kolik je svět poznatelný

Skepse = z řeckého sképsis, pochybnost

Gnoseologický optimismus i skepse

- zabývá se tím , jak moc je svět je poznatelný

- ***ontologie** = jak člověk je, zabývá s otázkami bytí a lidskou existencí jako takovou

Antické Řecko

- Řecko je **vystavěno na gnoseologickém optimismu** → začíná zkoumání, výzkumy (je spíše něco nežli nic)
 - *Kynikové, Stoikové - jsou třeba naopak skeptičtí, nadhled protože stejně na ničem nezáleží
 - Kynikové → slovo cynik

Stoikové, stoicismus

- život v souladu s přírodou věří všechny věci jsou vzájemně propojené a že každý člověk je součástí většího celku

- zaměřující se na to, jak dosáhnout štěstí a mír v životě a jak se vyrovnat se strastmi a utrpením.
- stoikové věří, že člověk by měl být nezávislý na vnějších okolnostech, jako jsou bohatství, sláva nebo moc, a že by se měl soustředit na to, co může ovládat - své myšlenky, postoje a jednání.
- stoický životní styl je charakterizován odolností vůči bolesti a utrpení, sebeovládáním a emocionální stabilitou. Stoikové se snaží žít jednoduše a skromně a věnovat se filozofickému hledání pravdy.

Středověk a Křesťanství

- **prohlubuje po antické tradici Křesťanství a jejich filosofie** (křesťanský bůh = nejvyšší dobro a pravda)
 - bůh nás svořil podle rozumných zákonů
 - bůh je inteligebilní sféra, člověk je boží svoření, všechno je prostoupeno božským rozumem
 - *inteligebilní = všudepřítomný, všeobjímající*
 - může brát účast na tomto rozumném projektu → **prohlubuje poznání světa**

Moderna

- celá moderna se také řídí a **prohlubuje gnoseologickým optimismem** (myslím, tedy jsem -)
 - posedlost **pokrokem** → má pocit, že civilizace kráčí pořád dál a dál a zdokonaluje se ve všech rovinách → **pokouší se vymyslet univerzální pravdy** → končí **koncentrační tábory**

📖 🚩 **koncem moderny začíná tvrdá skepce** 🚩 → začíná se tvrdě lámat gnoseologický optimismus

Koncentrační tábory bylo dovedení k dokonalosti našich civilizačních principů, musíme už vždycky zůstat na půl cesty, aby se toto již neopakovalo. - Vilém Flusser

Postmoderna

- podomoderna → **pravda neexistuje a vše je jenom hra znaků**
- dělí se na:

Měkká větev postmoderny

- jsou přece pravdy, které nemusíme zpochybňovat a můžeme s nimi pracovat
- např. **Umberto Eco**

Tvrdá větev postmoderny

- **Jean Baudrillard** (v dnešní době jsme v situaci, že spíše nic nežli něco)
 - převrací řecké nastavení
 - **trasetetika** → realita nám byla ukradena massmédií poprvé v dějinách
- **postanalytická jazyková škola**
 - všechno je až tehdy, když to pojmenujeme

Jinde

východní myšlení mudrců

- myslitelé východu - ****mají úplně jiný směr→ **není gnoseologický optimismus**
 - je třeba se od všeho očistit, vytvářejí se falešné potřeby, život je plný zbytečného utrpení

afrika se tímto nezabývá

- cesta kmenů, drog, instinktivního bytí
- stávání se zvířetem, magický vztah k přírodě